

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO

2021 m. rugpjūčio 23 d. Nr. V 2021/(34.70.E-3403)-429-304
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė Transporto priemonių (KASKO) draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – KASKO draudimo sutartis), kuria, draudiko parengtų Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 030 (galioja nuo 2019 m. kovo 1 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu visų rizikų draudimo variantu buvo apdraustas pareiškėjo automobilis VOLVO S80 (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)). Draudimo laikotarpis – nuo 2020 m. balandžio 25 d. iki 2021 m. balandžio 25 d.

2021 m. balandžio 19 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad 2021 m. balandžio 14 d. važiuodamas automobiliu nepastebėjo greičio ribojimo kalnelio ir stipriai su juo kontaktavo, o po smūgio automobilis sugedo. Pareiškėjo pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimą, jo metu pareiškėjas pateikė automobilio apgadinimų nuotraukas.

Uždaroji akcinė bendrovė „VYTUKAI“ 2021 m. balandžio 21 d. pareiškėjo iniciatyva atliko automobilio apžiūrą ir nustatė, kad yra trūkęs variklio blokas, dėl to variklio remontas yra ekonomiškai netikslingas, rekomenduojama keisti variklį. Bendrovės parengtą pažymą ir automobilio apgadinimų nuotraukas pareiškėjas pateikė draudikui.

2021 m. balandžio 23 d. el. laišku pareiškėjas pateikė detalesnį eismo įvykio aplinkybių paaiškinimą ir nurodė, kad įvykis nutiko kelyje Nr. 1309, kuriame yra vienas greičio ribojimo kalnelis, o kitas kalnelis yra kelyje Nr. 1407 (vienam pasibaigus, prasideda kitas). Pareiškėjas paaiškino važiuojant maksimaliu leistinu greičiu (apie 50–55 km / val.), į akis švietė saulė, be to, po žiemos gatvės ženklavimas buvo labai nusitrynęs, todėl nepastebėjo atsiradusios kliūtis. Užvažiuojant ant greičio ribojimo kalnelio, pareiškėjas teigė pajutęs labai stiprų smūgį, po jo prietaisų skydelio lemputės užsidegė raudona spalva. Anot pareiškėjo, jis pamanė, kad nuo smūgio automobilis užgeso, kol bandė suprasti, kas nutiko, užvažiavo ant dar vieno greičio ribojimo kalnelio: šį kartą smūgis buvo mažesnis. El. laiške nurodyta, kad po smūgių automobilio sava eiga (laisva pavara) pareiškėjas nuriudėjo iki šalia kelio esančios stotelės ir bandė užvesti automobilį. Nepavykus užvesti, išlipęs iš automobilio pastebėjo, kad iš variklio teka tepalas, tada paskambino draudikui ir išsikvietė techninę pagalbą.

Žalos administravimo metu automobilį apžiūrėjo ir draudiko partnerė UAB „SMART CLAIMS“, apžiūros metu buvo nufotografuoti automobilio apgadinimai, taip pat kitos automobilio dalys. Atlikus apžiūrą buvo užpildyta žalos administravimo suvestinė, joje nurodyta, kad variklio karteris sveikas, variklio defektas nesusijęs su pervažiavimu per greičio ribojimo kalnelį. Taip pat nurodyta, kad gedimas galėjo atsirasti dėl nusidėvėjimo.

Ta pati draudiko partnerė, draudiko užsakymu, atliko ir eismo įvykio vietos apžiūrą, jos metu buvo nufotografuotas kelias, kuriuo pareiškėjas teigė važiuojęs įvykio metu, užfiksuoti ir išmatuoti kelyje esantys greičio ribojimo kalneliai, nubraižytas nurodytos įvykio vietos brėžinys, informacija pateikta draudikui.

2021 m. gegužės 19 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją apie priimtą sprendimą nemokėti draudimo išmokos, nustačius, kad įvykis yra nedraudžiamasis. Pranešime nurodyta, kad įvykio aplinkybių tyrimo metu buvo apžiūrėta įvykio vieta ir, įvertinus pareiškėjo

pateiktus paaiškinimą ir įvykio schemą, nustatyta, kad automobilis nuo įvykio vietos iki tos vietos, kurioje dėl gedimo sustojo, buvo nutolęs apie 1,6 km. Taip pat nurodyta, kad buvo apžiūrėtas automobilis, jo apgaditimai užfiksuoti nuotraukose: nustatyti variklio bloko, alkūninio veleno, stūmoklių ir švaistiklių sugadinimai, tačiau priekinio buferio, priekinio buferio aptako, apatinių dugno apsaugų bei variklio dugno sugadinimų neužfiksuota, šios detalės neapgadintos. Anot draudiko, įvykio metu automobilis apatine dalimi nekludė greičio ribojimo kalnelio paviršiaus, nes automobilio apačioje esančios detalės nėra apgadintos, be to, deklaruojamo įvykio metu tiesioginio kontakto su kitu objektu neturėjo ir variklio apatinė dalis. Apžiūros metu užfiksuoti tik variklio vidinių detalių defektai: lūžus stūmokliui, jo nuolaužos ir skeveldros apgadino kitas vidines variklio detales bei pažeidė variklio bloką. Draudiko teigimu, toks stūmoklio gedimas gali atsirasti dėl jo sudilimo, natūralaus nusidėvėjimo ar medžiagos, iš kurios ši detalė pagaminta, funkcinių savybių praradimo. Žalos byloje nenustatyta, kad variklio gedimas galėjo atsirasti pareiškėjo nurodyto įvykio metu, nes įvykio metu nebuvo greičio ribojimo kontakto nei su variklio dugnine dalimi, nei su automobilio apatinėmis detalėmis.

Pranešime taip pat nurodytos Taisyklių sąlygos, kuriomis vadovaujantis įvykis laikytinas nedraudžiamuoju. Anot draudiko, Taisyklių 3.1.3 papunktyje nurodyta, kad nedraudžiamaisiais įvykiais, už kuriuos draudikas neturi pareigos mokėti draudimo išmokų, laikomi tie įvykiai, kurių metu žala padaroma draudimo objektui kaip pasekmė gedimų, atsiradusių pačioje transporto priemonėje dėl jos eksploatavimo, išskyrus pagalbos kelyje atvejus. Taip pat Taisyklių 3.2.1.2 papunktyje nurodyta, kad visų rizikų draudimo atveju neatlyginama žala dėl medžiagos, iš kurios padaryta transporto priemonė, savaiminių įskilimų ar trūkimų arba detalės funkcijos praradimo, senėjimo ar korozijos. Be to, draudikas nurodė, kad nėra reali ir pareiškėjo nurodyta aplinkybė, jog nuo įvykio (susidūrimo su greičio ribojimo kalneliu) iki sustojimo vietos pagal esantį vietovės reljefą, esant pradiniam automobilio greičiui 50–55 km / val., jis laisva eiga galėjo nuriedėti apie 1,6 km.

2021 m. gegužės 24 d. skundu pareiškėjas kreipėsi į draudiką ir nurodė, kad nesutinka su draudiko priimtu sprendimu. Pareiškėjas nurodė nesutinkantis su tuo, kad įvykis yra nedraudžiamasis. Visų pirma, pareiškėjas teigė žalos administravimo metu pajutęs, kad draudikas sieks nemokėti draudimo išmokos ir net gavęs kelių automobilių remonto bendrovių patarimus „su plaktuku pakoreguoti variklio apačią“. Taip pat, pareiškėjo nuomone, draudikas neįrodė, kad įvykis nesusijęs su užvažiavimu ant greičio ribojimo kalnelio. Skunde nurodyta, kad automobilis iki įvykio buvo techniškai tvarkingas, prieš tris savaites iki įvykio buvo sėkmingai atlikta techninė apžiūra. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad vienoje iš jo atsiųstų nuotraukų matyti keleivio pusės apatinio balkio nedidelė deformacija. Pareiškėjas taip pat nurodė draudiko sprendime pasigedęs vertinimo, ar nebuvo trūkų viršutiniai variklio įtvirtinimai, nes variklis, veikiamas didelės jėgos, galėjo nuplėšti viršutinę variklio pagalvę ir atsitrenkti į virš variklio sumontuotą balkį ar korpusą. Teigiama, kad buvo pasigesta ir informacijos, paneigiančios faktą, kad dėl po smūgio susidariusio nevienodo tepalo spaudimo cilindruose galėjo užstrigti stūmoklis. Pasisakydamas dėl to, kad automobilis nuriedėjo dar 1,6 km nuo greičio ribojimo kalnelio, po kurio, pareiškėjo teigimu, buvo apgadintas, pareiškėjas nurodė, kad galimai kažkuriuo metu jis atleido sankabos pedalą, „start-stop“ (automatinė variklio užgesinimo ir užkūrimo sistema) sistema įjungė pavarą ir variklis iki visiško gedimo dar kurį laiką galėjo veikti. Skunde pareiškėjas siūlė draudikui susitarti dėl draudimo išmokos dydžio taikiu būdu.

2021 m. birželio 7 d. atsakyme į pareiškėjo skundą draudikas nurodė neturintis pagrindo keisti priimtą sprendimą. Draudikas nurodė, kad visa techninė argumentacija dėl variklio gedimo galimų priežasčių buvo pateikta pirminiame pranešime apie priimtą sprendimą. Draudikas teigė, kad sprendžiant dėl variklio gedimo priežasties svarbu įvertinti paties pareiškėjo nurodytą informaciją apie kelių remonto bendrovių pasiūlymą plaktuku pakoreguoti automobilio variklio apačią. Tai, draudiko teigimu, patvirtina remonto bendrovių darbuotojų vertinimą, kad nustatytas variklio gedimas yra techninio pobūdžio ir negalėjo atsirasti be pašalinės tiesioginės jėgos poveikio varikliui, jo apatinei tepalo dugninei ir kt. Tam, kad būtų pažeistas stūmoklis, turi būti mechaniškai paveiktos ar sugadintos aplinkinės paties variklio detalės. Draudikas taip pat nurodė manęs, kad tai, jog automobilis sėkmingai praėjo techninę apžiūrą, nereiškia, kad per techninės apžiūros galiojimo laikotarpį automobilis nesuges. Atsakyme taip pat nurodyta, kad draudiko įgalioti ekspertai apžiūrėjo nurodytą įvykio vietą, apžiūrėjo greičio ribojimo kalnelį, jį išmatavo ir nustatė, kad jis neturi jokių aštrių briaunų ar staigių pakilimų ir įrengtas taip, kad važiuojant per jį negalėjo atsirasti automobilio apatinės dalies pažeidimų. Draudiko vertinimu, skundas grindžiamas teorinėmis prielaidomis, kad

variklis galėjo atsitrenkti į virš jo sumontuotą balkį ar korpusą, tačiau, anot draudiko, automobilyje virš variklio yra sumontuotas plastmasinis oro įsiurbimo vamzdis, kurio teikimo sistemos vamzdeliai ir kitos detalės nėra pažeistos, be to, virš variklio nėra sumontuotų jokių papildomų balkių, su kuriais variklis galėjo kontaktuoti. Pasisakydamas dėl skundo argumento, kad dėl po smūgio susidariusio nevienodo tepalo spaudimo cilindruose galėjo užstrigti stūmoklis, draudikas nurodė, kad techniškai tvarkingam varikliui į cilindrus negali būti paduodamas joks tepalas, kitaip variklį ištiktų „hidrosmūgis“. Be to, anot draudiko, su nustatytu gedimu nėra net menkiausių techninių prielaidų, kad automobilio variklis dar galėjo veikti ir dėl to nuriedėti 1,6 km nuo susidūrimo vietos.

Draudikui nesutikus pakeisti sprendimo, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti šalių ginčą. Kreipimesi pareiškėjas iš esmės atkartojė anksčiau draudikui teiktus nesutikimo su priimtu sprendimu motyvus, taip pat pateikė atsikirtimus į draudiko 2021 m. birželio 7 d. nurodytus teiginius. Pavyzdžiui, pasisakydamas dėl draudiko pateiktos aplinkybės, susijusios su variklio dugno „pakoregavimu“ plaktuku, vertinimo, pareiškėjas nurodė, kad, serviso bendrovių darbuotojų vertinimu, būtent smūgis į variklio apačią ir lėmė gedimą. Pareiškėjas taip pat nurodė neva sužinojęs, kad atsakymą į skundą rengęs draudiko darbuotojas nėra realybėje matęs automobilio VOLVO variklio ir nežino jo konstrukcijos, nors atsakyme buvo nurodyta, kad virš variklio nėra sumontuotų jokių papildomų balkių. Be to, pareiškėjas nurodė taip ir neradęs paaiškinimo, kodėl deformuotas keleivio pusės apatinis balkis, kurio deformacija aiškiai matyti draudikui pateiktose nuotraukose.

Pareiškėjo teigimu, draudikas neįrodė, kad gedimas nesujęs su užvažiavimu ant kliūtis – greičio ribojimo kalnelio. Draudikas, priimdamas sprendimą, rėmėsi tik subjektyviais ir draudikui naudingais samprotavimais ir pasirinko lengviausią kelią – atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjo vertinimu, draudikas turėjo pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas į pareiškėjo kreipimąsi, jame draudikas nurodė manąs, kad priimtas sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl pareiškėjo reikalavimas įvykį pripažinti draudžiamuoju turi būti atmestas. Atsiliepime draudikas iš esmės atkartojė sprendime dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir atsakyme į pareiškėjo skundą nurodytus argumentus, taip pat pateikė papildomus atsikirtimus į pareiškėjo reikalavimą.

Anot draudiko, pareiškėjo automobilio apžiūros metu buvo nustatyta, kad variklio dugninė (karteris) nėra pažeista, nepažeistos ir aplinkinės žemiau už prieš variklį esančios detalės – priekinio bamperio apatinė dalis, posparniai, o yra pažeistos tik vidinės variklio detalės. Atlikus įvykio vietovės apžiūrą buvo nustatyta, kad greičio ribojimo kalnelio plotis yra 12,5 m, o aukštis 15 cm, pats greičio ribojimo kalnelis be jokių aštrių ar stačių briaunų ir kokių nors esančių duobių, kelio defektų, kalnelio pakilimas yra tolygus ir nuožulnus. Šios aplinkybės, draudiko nuomone, pagrindžia, kad pareiškėjo automobilis niekaip negalėjo būti sugadintas nuo smūgio į greičio ribojimo kalnelį, nes, jeigu būtų buvęs kontaktas, būtų sugadintos žemiau už variklį esančios detalės. Variklio vidinių detalių sugadinimai, draudiko teigimu, atsirado dėl staigaus stūmoklio skilimo ar lūžimo (lūžus stūmokliui, jo nuolaužos, skeveldros apgadino kitas vidines variklio detales ir pažeidė patį variklio bloką). Toks gedimas galimas tik dėl stūmoklio sudilimo, natūralaus nusidėvėjimo ar medžiagos, iš kurios pagaminta aptariama detalė, funkcinių savybių praradimo, t. y. „metalo nuovargio“.

Anot draudiko, pareiškėjas teigia, kad virš variklio yra sumontuotas balkis, taip pat įvykio metu buvo deformuotas keleivio pusės apatinis balkis, tačiau automobilio apžiūros metu buvo nustatyta, kad variklio skyriuje virš variklio nėra sumontuota jokio papildomo balkio ir šią aplinkybę pagrindžia apžiūros metu darytos nuotraukos. Automobilio nuotraukos, kurios teikiamos kartu su atsiliepimu, draudiko teigimu, paneigia ir pareiškėjo teiginius dėl sugadinto keleivio pusės apatinio balkio. Anot draudiko, apatinio balkio dalis pagal formą nesiskiria nuo gamyklinio tokios pačios markės ir modelio automobilio apatinio balkio, t. y. apatinis balkis nėra sugadintas.

Atsiliepime draudikas dar kartą pažymėjo manąs, kad variklis su tokiu defektu – prakirstu bloku, subyrėjusiu stūmokliu ir švaistikliu, negalėjo veikti ir 1,6 km atstumo įveikimas su tokiais variklio sugadinimais nėra įmanomas. Šias ir kitas aplinkybes draudikas grindžia, be kita ko, draudiko Transporto priemonių kompleksinių žalų grupės vadovo parengtu ekspertinio pobūdžio dokumentu (toliau – Pažyma), kuriame pateikiamos žalos administravimo aplinkybės, automobilio apgadinimų nuotraukos, nurodomo įvykio vietos nuotraukos, pateikiamas automobilio sugadinimų vertinimas, paaiškinami vidaus degimo variklio veikimo principai, reikšmingi nagrinėjamu atveju.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus konstatuotina, kad šalių ginčas yra kilęs dėl 2021 m. balandžio 14 d. įvykio pripažinimo draudžiamuoju ir draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo patirtą žalą, mokėjimo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Pažymėtina, kad šalys sudarė savanorišką draudimo sutartį. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Pažymėtina, kad kasacinis teismas yra ne kartą pabrėžęs, jog draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012*).

Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad draudikas sprendimą pripažinti įvyki nedraudžiamuoju iš esmės priėmė vadovaudamasis Taisyklių 3.1 ir 3.1.3 papunkčiais, pagal kuriuos nedraudžiamaisiais įvykiais laikomi tie įvykiai, kurių metu žala padaroma draudimo objektui kaip pasekmė gedimų, atsiradusių pačioje transporto priemonėje dėl jos eksploatavimo, išskyrus pagalbos kelyje atvejus. Atitinkamai, vertindamas šalių reikalavimų ir atsikirtimų pagrįstumą, Lietuvos bankas vertina aplinkybes, susijusias su automobilio gedimo galimomis priežastimis.

Visų pirma pažymėtina, kad draudikas, siekdamas pagrįsti skundžiamą sprendimą, pateikė Lietuvos bankui Pažymą, kurioje detalios įvertintos pareiškėjo nurodyto įvykio aplinkybės, taip pat vertinta, ar pareiškėjo deklaruojami automobilio apgaditimai galėjo atsirasti pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis. Draudikas iš esmės šiame dokumente pateiktu aplinkybių vertinimu ir grindžia savo atsikirtimus į pareiškėjo kreipimąsi.

Pažymoje, pirmiausia, pateiktos pareiškėjo darytos automobilio nuotraukos sustojus, kaip pareiškėjas nurodė, už 1,6 km nuo susidūrimo su greičio ribojimo kalneliu vietos. Nuotraukose, kaip ir nurodė ekspertas, matyti po dešine automobilio priekio puse ant žemės išbėgęs tepalas. Toliau aptariamas uždarnosios akcinės bendrovės „VYTUKAI“ pateiktas gedimo vertinimas: „pažeistas variklio švaistiklis, alkūninis velenas, variklio dugninėje yra daugybė metalo skeveldrų“.

Pažymoje nurodyta, kad žalos administravimo metu draudiko ekspertai apžiūrėjo automobilį ir nustatė, kad automobilio variklio dugninė (karteris) nėra pažeista, nepažeistos ir aplinkinės, žemiau už ir prieš variklį esančios detalės – priekinio buferio apatinė dalis, posparniai, pažeistos tik vidinės variklio detalės. Šie eksperto teiginiai grindžiami Pažymoje pateiktomis nuotraukomis. Taip pat konstatuojama, kad apžiūrėjus tariamo įvykio vietą buvo nustatyta, kad greičio ribojimo kalnelis, į kurį pareiškėjas nurodė atsitrenkęs, yra 12.5 m pločio ir 15 cm aukščio, be aštrių ar stačių briaunų ir kokių nors duobių, kelio defektų, kalnelio pakilimas yra tolygus ir nuožulnus. Šie teiginiai taip pat grindžiami pateiktomis nuotraukomis, apžiūrą atlikusio asmens parengta įvykio vietos schema. Taip pat nurodyta, kad automobilio apžiūros metu nustatyta, kad automobilio variklio skyriuje virš variklio nėra sumontuoto jokio papildomo balkio, kurį minėjo pareiškėjas, ir su kuriuo, pasak pareiškėjo, variklis galėjo kontaktuoti. Kartu Pažymoje pateikta automobilio variklio skyriaus nuotrauka, kurioje jokio virš variklio esančio balkio nematyti, taip pat pateiktos automobilio apatinių balkių nuotraukos, kurių deformacijų, kaip teigiama Pažymoje, taip pat nebuvo nustatyta. Teigiama, kad dešinės pusės balkis yra toks pats kaip ir kairės pusės.

Pažymoje taip pat aptarta aplinkybė, kad pareiškėjas nuo tariamos susidūrimo vietos automobiliu nuvažiavo dar 1,6 km (atstumas nustatytas atsižvelgiant į greičio ribojimo kalnelio ir pareiškėjo nurodytos sustojimo vietas kompiuterinėje žemėlapių aplikacijoje „Google maps“). Anot Pažymą rengusio eksperto, pareiškėjo versija, kad varikliui sugedus jis dar galėjo veikti ir todėl pavyko nuvažiuoti tokį atstumą, atmetina kaip techniškai nepagrįsta, nes variklis su nustatytu defektu – prakirstu bloku, subyrėjusiu stūmokliu ir švaistikliu, negali veikti. Toliau Pažymoje pateikta vidaus degimo variklio sandaros iliustracija su pažymėtomis variklio dalimis ir pateiktas vidaus degimo variklio veikimo paaiškinimas. Anot eksperto, vidaus degimo variklio veikimo principas pagrįstas tuo, kad stūmoklio slenkamasis judesys yra paverčiamas sukamuuju. Pati variklio sistema yra uždara, jokių būdu į cilindrus negali patekti jokios kitos mechaninės priemonės. Taip pat teigiama, kad automobilio variklis yra bene vienintelis automobilio agregatas, kuris eksploatavimo metu dirba įvairiomis ir dažnai maksimaliomis apkrovomis, o variklio darbas maksimaliu režimu turi įtakos variklio ilgaamžiškumui. Ilgos eksploatacijos metu variklio gedimo priežastis būna variklio detalių (dažniausiai stūmoklių ar švaistiklių) sudilimas bei staigus ir netikėtas mechaninis detalių lūžimas dėl „metalo nuovargio“, nes kaip tik šios variklio detalės patiria didžiausias apkrovas darbo ciklo metu. Kita variklio gedimo priežastis gali būti mechaninis, išorinis variklio pažeidimas eismo įvykio metu ar prakirtus variklio dugninę (karterį), išbėgus tepalui, varikliui dirbant be tepimo (nesant tepalo) ir užstrigus. Pažymoje teigiama, kad įvykio metu nebuvo nustatytų nei variklio, nei kitų automobilio detalių išorinių pažeidimų, o tai rodo, kad jokio kontakto su kelio danga ar kitu objektu nei variklis, nei kitos dalys neturėjo.

Įvertinus žalos administravimo metu nustatytas įvykio aplinkybes pateikiama galutinė išvada, kad sugadinimai atsirado ne pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis. Variklio gedimas negalėjo atsirasti pareiškėjo nurodomo įvykio metu ir nurodytoje vietoje, nes deklaruojamo įvykio metu automobilis apatine dalimi, variklio dugnine neturėjo kontakto su greičio ribojimo kalneliu, kelio danga ar kitu nenustatytu objektu. Konstatuojama, kad variklio vidinių detalių defektus lėmė staigus stūmoklio skilimas ar lūžimas (dėl jo sudilimo, nusidėvėjimo ar medžiagos, iš kurios pagamintas stūmoklis, savybių praradimo), po kurio nuolaužos apgadino kitas variklio detales bei pažeidė variklio bloką.

Įvertinęs šalių pateiktus duomenis, Lietuvos bankas nenustatė objektyvių įrodymų, kurie paneigtų minėtoje Pažymoje pateiktą vertinimą, kuris iš esmės atkartoja ankstesnę draudiko poziciją, pareiškėjui nurodytą tiek sprendime pripažinti įvykį nedraudžiamuoju, tiek atsakyme į pareiškėjo skundą. Pažymoje pakankamai detalai aptartos draudiko sprendimą lėmusios aplinkybės, pateiktos nurodytas išvadas pagrindžiančios nuotraukos, eksperto išvada yra aiški ir nuosekliai išplaukianti iš Pažymos turinio, todėl Lietuvos bankas neturi pagrindo nesivadovauti draudiko pateikta Pažyma ir jos pagrindu padaryta išvada, kad automobiliu nebuvo kontaktuota su greičio ribojimo kalneliu, kaip kreipdamasis į draudiką nurodė pareiškėjas.

Pareiškėjas kritikavo draudiko priimto sprendimo motyvus, tačiau pats, savo ruožtu, nepateikė Lietuvos bankui jokių objektyvių duomenų (automobilių remonto bendrovių ar ekspertų išvadų, nuotraukų su pažymėtais tariamais variklio dugninės ar kitų automobilio priekinės dalies apatinių dalių apgadinimais, nuotraukų su pažymėtomis detalėmis, kurias, pareiškėjo teigimu, draudikas nepagrįstai nurodė neesančiomis ir kt.), kuriais remiantis būtų galima konstatuoti draudžiamą įvykio faktą ir laikyti labiausiai tikėtinomis būtent pareiškėjo nurodytas aplinkybes. Taip pat byloje nebuvo pateiktų įrodymų, kad pareiškėjo automobilis dėl savo individualių savybių (pavyzdžiui, pakabos standumo) negalėjo būti vertinamas standartiškai, atsižvelgiant į tokio paties modelio automobilio važiuoklės standumo elementus ar automobilio variklio skyriaus dalių išdėstymą ir pan. Atitinkamai Lietuvos bankas, vadovaudamasis bendrosiomis įrodymų vertinimo taisyklėmis, pareiškėjo pateikto subjektyvaus gedimo galimų priežasčių vertinimo negali laikyti objektyviu įrodymu, leidžiančiu daryti išvadas dėl kitokių automobilio gedimų priežasčių, nei nustatė draudikas.

Lietuvos bankas taip pat įvertino Pažymoje neaptartą pareiškėjo kreipimesi nurodytą aplinkybę, kad prieš tris savaites iki įvykio buvo sėkmingai atlikta techninė automobilio apžiūra ir tai, pareiškėjo nuomone, yra viena iš aplinkybių, patvirtinanti, jog automobilis negalėjo sugesti be pašalinio kontakto. Pažymėtina, jog tai, kad automobilis turi galiojančią techninę apžiūrą, jokių būdu nereiškia, kad automobilis per teisės aktuose nustatytą techninės apžiūros galiojimo terminą negali turėti techninių gedimų, o jeigu tokių atsiranda, tai tik dėl išorinių automobilio pažeidimų. Byloje pateikta Privalomosios transporto priemonių techninės apžiūros rezultatų ataskaita patvirtina tik tai, kad patikrinimo metu, 2021 m. kovo 24 d., pareiškėjo

automobilio būklė atitiko teisės aktuose nustatytus automobilių eksploatacijai taikomus reikalavimus, tačiau neapsaugo automobilio nuo tolesnių gedimų nei visam techninės apžiūros galiojimo laikotarpiui, nei kokiam nors kitam laikotarpiui, kuris būtų skaičiuojamas nuo techninės apžiūros atlikimo dienos. Taigi, Lietuvos banko vertinimu, ši aplinkybė nagrinėjamo ginčo kontekste nėra reikšminga ir nepaneigia draudiko pateikto aplinkybių vertinimo.

Kaip minėta, KASKO draudimo sutartyje (Taisyklėse ir draudimo liudijime) yra nustatytos draudimo apsaugos ribos, draudimas nėra absoliutus ir draudikas neįsipareigojo mokėti išmokų už bet kokius įvykius, dėl kurių pareiškėjas gali patirti žalą. Atsižvelgiant į pirmiau aptartus bylos duomenis, konstatuotina, kad byloje nėra duomenų, leidžiančių daryti išvadą, kad pareiškėjo automobilio apgaditimai atsirado dėl kontakto su greičio ribojimo kalneliu ir žala automobiliui atsirado ne kaip pačiame automobilyje atsiradusio gedimo pasekmė (nedraudžiamasis įvykis). Atitinkamai, nustatius, kad žinomos įvykio aplinkybės atitinka Taisyklių 3.1.3 papunktyje nustatyto nedraudžiamą įvykio apibrėžimą, draudiko sprendimas laikytinas pagrįstu šalių sudarytos KASKO draudimo sutarties nuostatomis.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis